

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 262/2021-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a zo sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara prerokoval námietku zaujatosti **Súdnej rady Slovenskej republiky** vznesenú proti sudcovi Ústavného súdu Slovenskej republiky Petrovi Strakovi vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. IV. ÚS 224/2020 a takto

r o z h o d o l :

Sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky Peter Straka **nie je vylúčený** z výkonu sudcovskej funkcie vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. IV. ÚS 224/2020.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a námietka zaujatosti

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) vedie pod sp. zn. IV. ÚS 224/2020 konanie o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ] vo veci namietaného porušenia jej práv podľa Ústavy Slovenskej republiky a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Súdnej rady Slovenskej republiky č. k. 83/2018 NZ z 24. októbra 2018.

2. Označená vec bola pôvodne pridelená sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Oroszovi, ktorému 16. februára 2019 uplynulo funkčné obdobie. Následne bola vec sťažovateľky v zmysle vtedy platného rozvrhu práce pridelená sudcovi spravodajcovi Liborovi Duřovi, ktorý bol uznesením č. k. I. ÚS 154/2020 z 2. apríla 2020 vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie vo veci sťažovateľky. Označená vec bola následne v súlade s vtedy platným rozvrhom práce pridelená sudcovi spravodajcovi Petrovi Strakovi.

3. Podaním doručeným ústavnému súdu 29. apríla 2021 Súdna rada Slovenskej republiky v zastúpení jej predsedom vzniesla podľa § 50 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) námietku zaujatosti proti sudcovi ústavného súdu Petrovi Strakovi v konaní sp. zn. IV. ÚS 224/2020 z dôvodov podľa § 49 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

4. V odôvodnení tejto námietky zaujatosti sa uvádza, že predseda Súdnej rady Slovenskej republiky sa 20. apríla 2021 oboznámil so zápisnicou z predmetného výberového konania, na ktorom sa sťažovateľka zúčastnila, a zistil, že členom výberovej komisie na danom výberovom konaní bol aj sudca Peter Straka. Člen výberovej komisie spolurozhoduje o výsledku výberového konania a jeho hlas môže byť rozhodujúcim pri úspechu či neúspechu uchádzača (sťažovateľky).

5. Sudca Peter Straka sa k námietke zaujatosti vyjadril listom z 3. mája 2021, v ktorom uviedol, že sám oznámil predsedovi ústavného súdu už uvedené skutočnosti a že ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 179/2020-7 z 28. apríla 2020 rozhodol tak, že nie je vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie vo veci sťažovateľky. Sudca Peter Straka ďalej uviedol, že sťažovateľku nepozná a osobne sa necíti byť zaujatý. Napriek tomu sa však nazdáva, že objektívne môžu vzniknúť pochybnosti o jeho nezaujatosti, pretože v prípade meritórneho rozhodnutia o porušení práv sťažovateľky označeným uznesením Súdnej rady Slovenskej republiky by mohla byť pripisovaná tomuto výsledku kontinuita s výberovým konaním.

II.

Relevantná právna úprava

6. Podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej osobe alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu ústavného súdu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu ústavného súdu v konaní o prerokúvanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach na ústavnom súde.

7. Podľa § 49 ods. 2 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci aj vtedy, ak bol v tej istej veci činný pri výkone inej funkcie alebo povolania, než je funkcia sudcu ústavného súdu.

8. Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu môže sám vyhlásiť svoju zaujatosť vo veci; musí tak urobiť písomne bezodkladne a uviesť jej dôvody. Na opakované vyhlásenia zaujatosti vo veci vyhlásené tým istým sudcom ústavného súdu z toho istého dôvodu ústavný súd neprihliadne, ak už o predchádzajúcom vyhlásení sudcu ústavného súdu o svojej zaujatosti vo veci rozhodol.

9. Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde účastník konania má právo vzniesť námietku zaujatosti proti sudcom ústavného súdu, ktorí majú jeho vec prerokovať a rozhodnúť. Námietku zaujatosti je účastník konania povinný vzniesť do desiatich dní odo dňa, keď sa dozvedel o dôvodoch vylúčenia. Účastník konania je povinný uviesť, kedy sa dozvedel o dôvodoch vylúčenia. Námietku zaujatosti musí účastník konania odôvodniť. Sudca ústavného súdu, proti ktorému námietka smeruje, je povinný sa k námietke zaujatosti vyjadriť. Na opakované námietky zaujatosti podané proti tomu istému sudcovi ústavného súdu z toho istého dôvodu ústavný súd neprihliadne, ak už o predchádzajúcej rovnakej námietke zaujatosti rozhodol.

10. Podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu, o vylúčení sudcu ústavného súdu rozhoduje iný senát ústavného súdu určený rozvrhom práce.

11. Podľa čl. IV bodu 1 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2021 o vylúčení sudcu pri rozhodovaní v senáte podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde rozhoduje

- a) prvý senát, ak ide o sudcov štvrtého senátu,
- b) druhý senát v zložení určenom v čl. II bode 3.2 písm. b), ak ide o sudcov prvého senátu,
- c) tretí senát, ak ide o sudcov druhého senátu,
- d) štvrtý senát, ak ide o sudcov tretieho senátu.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

12. Ústavný súd na úvod zdôrazňuje, že požiadavka nestrannosti sudcu sa dotýka samej podstaty spravodlivosti a jej vnímania. Nestrannosť znamená absenciu zaujatosti či predsudku, znamená, že sudca nemá žiaden osobný záujem na výsledku konania (porov. BARAK, A. *Judge in a Democracy*. Princeton University Press, 2008. s. 101 a nasl.), resp. nevzniká navonok legitímny dojem, že by takýto záujem mohol mať. Rozhodovanie sudcom, ktorý nie je nestranný, nie je len popretím rovnosti účastníkov konania, ale ide svojím spôsobom aj o rozhodovanie vo vlastnej veci (*nemo iudex in causa sua*; porov. bod 5 uznesenia Najvyššieho správneho súdu Českej republiky č. k. Nao 46/2010-78 z 11. júna 2010; dostupné na internete: www.nssoud.cz), a vôbec o popretie zmyslu súdnictva a práva.

13. Ústavný súd už vo svojej predošlej judikatúre konštatoval, že z pohľadu práva na nestranného sudcu ako komponentu práva na spravodlivý proces vyvinul Európsky súd pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) dve previazané stránky nestrannosti a judikatúru k nim rozvíja už viac ako 30 rokov (porov. Piersack v. Belgicko, sťažnosť č. 8692/79, rozsudok ESLP z 1. 10. 1982; Pohoska v. Poľsko, sťažnosť č. 33530/06, rozsudok ESLP z 10. 1. 2012).

14. Nestrannosť má stránku subjektívnu a stránku objektívnu, a tie sú overované rovnomennými testami. Európsky súd pre ľudské práva zdôrazňuje význam nestrannosti sudcu pre dôveru verejnosti v súdnictvo, a to jednak vo všeobecnosti (porov. Olujić v. Chorvátsko, sťažnosť č. 22330/05, rozsudok ESLP z 5. 2. 2005, bod 57), ale osobitne pri objektívnom teste (porov. Kinský v. Česká republika, sťažnosť č. 42856/06, rozsudok ESLP z 9. 2. 2012, bod 87). Pri rozhodovaní o tom, či v danom prípade existuje legitímny dôvod na obavy, že istý sudca nie je nestranný, hľadisko namietateľa je dôležité, ale nie je rozhodujúce; rozhodujúce je, či tieto obavy môžu byť považované za objektívne odôvodnené (porov. Thorgeir Thorgeirson v. Island, sťažnosť č. 13778/88, rozsudok ESLP z 25. 6. 1992, bod 51).

15. Nestrannosť je vo vnímaní ESLP absenciou zaujatosti či predsudku vo veci, pričom nestrannosť môže byť overovaná už spomenutým subjektívnym a objektívnym testom.

16. Podstatou námietky Súdnej rady Slovenskej republiky je tvrdenie, že sudca Peter Straka bol vo veci sťažovateľky činný ako člen výberovej komisie v rámci hromadného výberového konania na miesto sudcu, ktoré bolo vyhlásené vtedajšou predsedníčkou Súdnej rady Slovenskej republiky pod č. SR 137/2018 28. marca 2018 (sťažovateľka obsadila v poradí ôsmich úspešných uchádzačov šieste miesto).

17. Ako na to poukázal aj sudca Peter Straka vo svojom vyjadrení, o obsahovo totožnej námietke (oznámení) rozhodoval ústavný súd na podklade oznámenia samotného sudcu Petra Straku podľa § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde z 22. apríla 2020. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 179/2020-7 z 28. apríla 2020 rozhodol, že sudca Peter Straka nie je vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 2539/2018 (teraz sp. zn. IV. ÚS 224/2020).

18. Ústavný súd v označenom uznesení uviedol, že napriek tomu, že sudca Peter Straka bol členom výberovej komisie, ktorá sťažovateľku vybrala do ďalšieho procesu, sám nevyslovil nijaké pochybnosti o svojej subjektívnej predpojatosti k veci, účastníkom konania ani k právnomu zástupcovi sťažovateľky, a nie je tu ani obava o jeho nestrannosti z pohľadu zdania. K vylúčeniu sudcu z prerokovania a rozhodovania vo veci môže totiž dôjsť aj pri zohľadnení tzv. teórie zdania uplatňovanej v judikatúre ESLP iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k danej veci, účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „sine ira et studio“, teda nezávisle a nestranne. V zmysle záverov označeného uznesenia takýto charakter či intenzita vzťahu sudcu Petra Straku k veci či účastníkom zistené neboli.

19. Ústavný súd, zohľadňujúc už uvedené závery vyslovené v uznesení č. k. I. ÚS 179/2020-7 z 28. apríla 2020, ktorým sa rozhodlo o oznámení sudcu Petra Straku, ako aj skutočnosť, že námietka zaujatosti Súdnej rady Slovenskej republiky sa obsahovo prekrýva s časťou predmetného oznámenia sudcu Petra Straku, konštatuje, že v tejto veci neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by predstavovali dostatočný základ na vylúčenie sudcu ústavného súdu Petra Straku z výkonu sudcovskej funkcie vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 224/2020, a preto rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júna 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu